

"A fejlődéshez két dolog kell: fáradhatatlan kitartás,
és az a készség, hogy olyasmit is el tudjunk vetni,
amibe pedig sok időt és munkát fektettünk be." (Einstein)

Hargitai Márta ny. r. alez.

Egy elkötelezett közösségi rendészeti kutató gondolatai a közösségi rendészet témakörében

I, Bevezetés

Nagy érdeklődés kísérte a Rendészetelméleti Kutatóműhely megalakulását¹, amelynek céljai között szerepel, hogy felpezsdítse a rendészeti tudományos életet. A kutatóműhely ösztönözni kívánja a tudományos jellegű kutatásokat, szakmai jellegű vitáknak teret engedve. Felszólalásomban prioritást kértem és kaptam a közösségi rendészet témakörnek, aminek alkalmazása mindinkább aktuálissá válik Magyarországon.

Hiszek a közösségi rendészet hasznos hozadékában. Korábbi rendőri pályám alatt megtapasztaltam a korábbi kezdeményezések indulását és megtorpanását. Elkötelezett kutatója vagyok e témának. Munkálkodásaimban sok támogatót és segítőt találtam, valódi cselekvőt viszont csupán maroknyit a volt kollegák köréből^{2 3}, akik objektív okok miatt nem voltak képesek átütő lépéseket tenni az ügyben. A már különféle vonalakon látható új fejlemények bizakodóvá tesznek a továbblépések esélyeiben.

Sokéves kutatásaim eredményeit teszem közzé, azzal a céllal, hogy másokat is bátorítsak a téma iránti elkötelezettségre, a közösségi rendészet magyarországi professzionális gyakorlata meghonosítására és elterjesztésére.

Számomra a kutatói munka nem fizetetlen hobbimunka, hanem annál sokkal összetettebb, értékes, kemény küzdelem az ismeretekkel, azok hasznosítható rendszerezésével, a fejlődés és fejlesztés érdekében.

II. A közösségi rendészet őshazája és néhány kapcsolódó gondolat

A közösségi rendvédelem, vagy közösségi rendészet a Problémaorientált Rendőrségi Modell néven indult el őshazájából, az USA-ból⁴, s terjedt el világszerte. Ezt a folyamatot segítette az ún. COPS iroda, ami az Egyesült Államok Igazságügyi Minisztériuma szerveként

¹ <http://www.rendeszetelmélet.hu/rendezvenyek-esemenyek/> - Rendészetelméleti Kutatóműhely megalakulása.

² http://www.remet.hu/cms/index.php?option=com_content&task=view&id=70&Itemid=1 – REMET-OCBBM civil szervezet

³ http://www.remet.hu/cms/index.php?option=com_content&task=view&id=75&Itemid=9 – Feljegyzés - Az Európai Unió Magyar Elnöksége az EUCPN-nel (Európai Bűnmegelőzési Hálózat) közösen tematikus szemináriumot rendezett 2011. június 6-7-e között Budapesten „*Közösségi Konfliktusok Kezelésének Jó Gyakorlati*” címmel.

⁴ <http://www.cops.usdoj.gov/> - a Community Policing őshazája, USA honlapján

exportálja a közösségi rendfenntartás gyakorlatát az USA és más államok bűnüldözön szervei számára.

Megemlítendő az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának 19.sz. ajánlása, ami a „Bűnmegelőzés megszervezése” címet viseli, és hangsúlyosan megfogalmazza egy-egy bűncselekmény, jogsértés kutatásait, jellemzőinek megismerését, majd ezek alapján a lehetséges beavatkozások célszerűségét. Ez az Európa Tanács ajánlás megfogalmazza a bűnmegelőzési ügynökségek létrehozásának célját, a jellemző jogsértések előzetes felmérésének szükségességét és a közösségi rendőrségi modellt (COPS). Magyarországon jelenleg nincs szándék az ajánlás szerinti bűnmegelőzési ügynökségek létrehozására, noha utóbbi célszerűnek mutatkozna. Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának 19.sz. ajánlása már évekkal ezelőtt látóköriünkbe került, ám annak átültetésére nem került sor. Az európai országok összefogásában néhány évvel ezelőtt megfogalmazott „Helyi biztonsági audit” elnevezésű dokumentum⁵ tartalmazza a szerint előzetes felmérést készíti a városokban.⁶ A kidolgozott szempontrendszer alapján helyzetfelmérés történik a helyi biztonsági állapotokról, majd ehhez igazítva készülnek a helyi biztonsági és bűnmegelőzési stratégiák. Magyarországon még ez sem alkalmazott gyakorlat, annak ellenére, hogy korábban már elkészült az Integrált Városfejlesztési Stratégia kézikönyve, amely a városok integrált fejlesztésének módszertani útmutatója. A közelmúltba pedig már készült „bűnös városok listája is”⁷. Miután a Helyi biztonsági audit kézikönyv az Integrált Városfejlesztési Stratégia kézikönyve után készült el az EU tagországok részéről, szükségesnek vélem áttekinteni rendszerbeli hovatartozását, adaptálásának lehetőségét egy adott rendszerben. Európa szerte jelen van a helyi szinteken a radikalizálódás Az Európai Unió (EU) belügyi biztosa, Cecilia Malmström kifejtette 2013 januárjában a radikalizálódással Awareness Network'high szintű konferencián, hogy az erőszakos szélsőségek léteznek minden országban, ezért az EU-nak és tagállamainak fejlődnie kell a potenciális fenyegetés felismerése és megelőzése terén. Ennek kapcsán említette a Community Policing 2013 – CoPPRa modellt⁸.

Magyarországon az Európai Kriminológiai Társaság „Büntetésen túl: Bűnözés és bűnözéskontroll Európában összehasonlító nézőpontból.” címmel Budapesten tartotta meg éves konferenciáját 2013. szeptember 4. és 7. között. A konferencia fő kérdése idén az volt, milyen faktorok befolyásolják a bűnözéskontroll trendjeit, valamint az aktuális kriminálpolitikai mechanizmusokat az egyes országokban. Részletes tájékoztatás a Foresee Kutatócsoport honlapján található.⁹

⁵<https://www.facebook.com/notes/m%C3%A1rta-hargitai/helyi-biztons%C3%A1gi-audit-k%C3%A9zik%C3%B6nyve/270459052982810> - Helyi biztonsági audit szempontrendszere (Facebook OCBBM lapon)

⁶ http://hvg.hu/itthon/20130613_Pecs_kultura_bun_lecsuszas - Pécs a kultúra Európai fővárosa sem mentes a bűntől, a szlömösödéstől.

⁷ Bűnös városok listája

http://hvg.hu/itthon/20130928_statistika_bunos_varosok_rendorseg#utm_source=hvg_top&utm_medium=email&utm_campaign=newsletter2013_09_28&utm_content=top2&utm_id=HvgTopHvg&user-id=F54F2B36

⁸ <http://journals.sfu.ca/jed/index.php/jex/article/view/21>

Community Policing 2013 -CoPPRa: Közösségi rendőrség és a radikalizálódás megelőzése.

⁹<http://www.foresee.hu/> - A Foresee Kutatócsoport honlapja, a témával kapcsolatos tájékoztatóval.

A helyi radikalizálódás vonatkozásában munkálkodik a Foresee Kutatócsoport¹⁰. Ami részt vett a Radikalizálódás Tudatosítási Hálózat (RAN) Konferenciáján, 2013. július 8-9-én Ljubljánban.¹¹ A Foresee Kutatócsoport munkája világít rá a sokféle szakterületen napjainkban szükségesnek ítélt mediáció / közösségi konfliktuskezelés szükségességére és lehetőségére. Szakterületeinek tárháza és lehetősége erőteljesen szélesedik a mediátorok jelenlétével. Bizakodásra ad okot a mediáció, és mediátorok / közvetítők terjedése, s hogy vannak már országok, pld. USA, Anglia, ahol a mediátorok alkalmazása kötelező minden lehetséges területen. Alkalmazásuk nem csak az Európai Unió által elvárt közösségek bevonásával történő fejlesztésekhez szükséges, hanem meggyorsítja a különféle eljárások menetét, költségtakarékos, gyors, a felek kölcsönös részvételi hajlandóságával, a békés megegyezésre jutás célrendszerével.

Magyarországon még nem terjedt el széles körben helyi fejlesztésekben, a lakosság bevonásával az előzetes egyeztetés módszere, noha jelentősen segítheti a jövőbeni közösségi rendészeti modell működését, a helyi közösségek bevonásával. Támogató erőforrásként tekinthetünk a mediációs módszerrel történő, a városok városrészeinek, települések településrészeinek speciális problémamegoldó és fejlesztő módszerként. Mindez, meglátásom szerint akkor terjedhet el igazán és eredményesen, ha a közösségi rendészet rendszerére vonatkozó együttműködési rendszerekben is újszerű szemlélettel tekintünk a lehetőségekre, és támogató lehetőségként ragadjuk meg. Az ilyen közösségi együttműködések - helyi, vagy többszintű rendészeti hálózatok – még nem igazán működnek, mert maga a Közösségre orientált (COPS) rendszer is hiányzik! Óshazájában, az USA-ban 1995-ben létrehozták a közösségi rendészet Konzorciumot, amely kidolgozta a Közösség rendőri tantervét, és rendszerének lépéseit, megértésének, és megvalósításainak lépéseivel együtt.

A tananyag modulokból áll, hat témakör, amelyek külön-külön is elektronikusan letölthető.

- A keretrendszer a közösségi rendészet
- Mozgósítása a közösségi cselekvési
- Együttműködésen alapuló partnerségek
- A közösségi problémamegoldás
- Irányító szervezeti változás
- Stratégiai tervezés
- Elemeinek tervezési dokumentum
- Közösségek átalakítása: Technikai segítségnyújtás, képzés, és a Resource Center (TC-TAT) a nemzeti műszaki segítségnyújtást, képzést, és AZ ERŐFORRÁS KÖZPONT, amely előlegezi az új gyakorlatot, a szaktudást, a politikákat a nők elleni erőszak megelőzésére és az ahhoz kapcsolódó formák a visszaélés, beleértve a családon belüli erőszak, szexuális zaklatás, tini társkereső erőszak és nemi alapú zaklatást is.

Számos Európai országban sikeresen működik már a közösségi rendvédelem, vagy, ahogy mások ismerik, a közösségre orientált rendészeti modellek rendszere. Az évenként megrendezésre kerülő nemzetközi bűnmegelőzési versenynek is rendszeres témája ez.

¹⁰ <http://www.foresee.hu/> - A Foresee Kutatócsoport

¹¹ [Foresee részt vesz a Radikalizáció Tudatosítási Hálózat \(RAN\) Deradikalizációról szóló Konferenciáján 2013 július 8-9-én Ljubljánban](#)

II.1. USA-beli új modell napjainkban lévő programjába betekintés¹²

A Milwaukee Gyilkossági Bizottságának Milwaukee Homicide Felülvizsgálati Bizottság (MHRC) arra törekszik, hogy csökkentse a gyilkosságok számát és a nem halálos kimenetelű lövöldözéseket. A szerv egy többszintű, multidiszciplináris és multi-ügynökség. A MHRC áll rendészeti szakemberekből, a büntető igazságszolgáltatási szakemberekből és a közösségi szolgáltatókból, akik rendszeresen találkoznak, hogy információt cseréljenek a város emberölések és egyéb erőszakos bűncselekmények azonosítására megelőzési módszerekről, mind közegészségügyi és büntetőjogi szempontból.

A MHRC ajánlásokat tesz tendenciák révén felülvizsgálati folyamatokra. Ezek az ajánlások köre a mikro-szintű stratégiák és taktikák a makro-szintű rendőri változást is érintik. Egy közösség, ahol a lakosok, közösségi szervezetek, és a bűnüldözési szakemberek együtt dolgoznak, hogy csökkentsék az erőszakot. Az USA-ban a Közösségi biztonsági központban, a COPS Országos Képzési / Technikai segítségnyújtás program¹³ biztosítja mindezt.

Az USA-ban, a COPS modell indulásakor törvényt alkottak az Erőszak és Rendellenességekről, amelyben rögzítették az induló rendszer leírását, a Közösségi rendészeti Hivatal létrehozását, a prioritásokat, a gyakorlati megvalósulás módját. Egy díjazási rendszert is kialakítottak, az évenkénti Közösségi rendészeti jó gyakorlat díjazása érdekében. A Szenátus jelentős forrásokat biztosított a rendszer indulásához. Mindez napjainkban is támogatott, évenkénti jelentős forrásokkal, a gyakorlat pedig már évenkénti Közösségi rendészeti konferenciákkal segíti egymás jó gyakorlatainak megismerését, az egymástól való tanulást, egy-egy térségben, meglévő problémák megoldásához a jó példák átvételi lehetőségét, alkalmazását.

III. A Nemzetközi Rendőri Vezetők Szövetségének (IACP) rendszere.

Ezt a modellt alkalmazza az IACP – A világ rendőrségi vezetőinek Nemzetközi Szövetségének Konferenciája és a Rendészeti oktatás és technológiai kiállítása.

A Nemzetközi Rendőri Vezetők Szövetsége (*International Association of Culinary Professionals: IACP*)¹⁴

Figyelemre méltó szemléletének iránya, a Bizalomépítés a polgárokkal, amely egy letölthető kiadványukban is hozzáférhető.¹⁵ Figyelemre méltó az IACP működési modellje, ahol

¹²http://translate.googleusercontent.com/translate_c?depth=1&hl=hu&prev=/search%3Fq%3Dcommunity%2Bpolicing%2Bdomestic%2Bviolence%26hl%3Dhu%26client%3Dfirefox-a%26hs%3Dx4n%26rls%3Dorg.mozilla:hu:official&rurl=translate.google.com&sl=en&u=http://city.milwaukee.gov/hrc&usg=ALkJrhj4O3UkF2cY9nG28UFlojVgLIMI_Q – USA COPS betekintés

¹³ <http://www.cops.usdoj.gov/default.asp?item=36> – USA COPS központ

¹⁴ <http://www.iacp.com/> - IACP 2013. évi kongresszusa, forráshely – 2013. október 12.

¹⁵ Nemzetközi Rendőri Vezetők Szövetsége honlapja, a Bizalomépítés a polgárokkal kiadvány letölthetősége. http://translate.googleusercontent.com/translate_c?hl=hu&sl=en&u=http://www.theiacp.org/PublicationsGuides/ResearchCenter/Publications/tabid/299/Default.aspx%3Fv%3D1%26id%3D1201&prev=/search%3Fq%3Dcommunity%2Bpolicing%2Bdomestic%2Bviolence%26hl%3Dhu%26client%3Dfirefox-

számos témakörben, munkacsoportokban folyik a különféle témák fejlesztése, a modellek bemutatása is. E rendszerben egy a sok mellett a Közösségi rendőrségi munkacsoport, a közösségi rendészet modellfejlesztésével.

Az IACP – ahogy az Európai Unióban az Európai Bűnmegelőzési Hálózat közreműködésével az Európai Bűnmegelőzési Díjazásos versenyben (ICPA) - évente rendez meg a Community Policing éves programját.¹⁶

Az Európai Unió elvárja, hogy az európai polgárok, az Európai Unió bármely tagországában tartózkodva, azonos mértékű biztonságban részesüljenek. Ezt az alapelvet kell érvényesíteni Magyarország részéről is. A kezdeti lépések megtörténtek évekkal ezelőtt, és folyamatos a törekvés, ám nagyon sok még a teendő. ¹⁷ A biztonság garantálása viszont nem csupán a rendőrség feladata, hiszen az Alaptörvény sem fogalmazza meg a rendőrség számára a biztonság szolgáltatását. A biztonság szolgáltatásban a rendőrségnek kitüntetett szerepe van. Ezt a fajta modellt vehette át az EUCPN modellje az Európai szintre átemelve, s ezekről olvashatunk az EUCPN oldalán is.

IV. Mi az EUCPN?

Az Európai Bűnmegelőzési Hálózatot (EUCPN) a Tanács 2001. május 28-án hozta létre, majd 2009. November 30-án egy új tanácsi határozattal döntött újjászervezéséről.¹⁸ Az így létrejött szervezet a 2001-ben felállított struktúra jogutódjának tekinthető.

A tagországok nemzeti képviselői, így Magyarország delegáltja (vagy helyettese) is részt vesz az EUCPN munkájában. Az Európai közösségi rendészeti jó gyakorlatok nemzetközi versenye évente kerül megrendezésre, és Magyarország is rendszeresen küldi a nemzeti szinten kiválasztott projektjét, ám ennek rendszere a laikusok számára kevésbé, vagy egyáltalán nem átlátható, mert – meglátásom szerint - hiányzik hozzá az USA-ban modellként tekinthető magyar törvény, a magyar nemzeti projektekhez az évenkénti felhívás, forrástámogatás, díjazási rendszer és a kiválasztás átlátható rendszere. Magyarországon az elmúlt években, a női civil szervezetek aktivizálódásának is betudhatóan, a nők elleni erőszak témaköre erőteljesen magára irányította a figyelmet. 2013 nyarán a Btk. módosítása is megtörtént, ám figyelmen kívül maradt a civil nőszervezetek által szorgalmazott Közösségi rendészeti megoldás, amely más európai országokban már bevált módszerként terjedt el.¹⁹ Magyar nyelvre lefordított változata is megismerhető. 2012-ben „*A közösségi rendészet, mint a bűnmegelőzés eszköze a betörés, háztartáson belüli*

a%26hs%3Dx4n%26rls%3Dorg.mozilla:hu:official&rurl=translate.google.hu&twu=1&usg=ALkJrhi1K4Mfn68RjLwEFdGqsQmTOQuGPO

¹⁶ <http://www.theiacpconference.org/iacp2013/public/enter.aspx> - IACP 2013-as programja

¹⁷ http://www.remet.hu/cms/index.php?option=com_content&task=view&id=47&Itemid=4 – gondolatok a közösségi rendészet magyarországi továbbfejlesztéséről Baán Pál, az EUCPN korábbi nemzeti képviselője, az EU közösségi rendészeti szakértője.

¹⁸ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:321:0044:0046:HU:PDF> – Európai Bűnmegelőzési Hálózat újjászervezéséről EU Tanács Határozata

¹⁹ <http://www.mincava.umn.edu/documents/commpoli/commpoli.html>, - a Nők elleni erőszak elterjedt modellje

erőszak és a fiatalok bűnözés vonatkozásában” címmel kínálták a tagállamok részére a nemzetközi versenyen a részvételt, ismereteim szerint a családon belüli erőszak vonalon a rendőrség és a Nők a Nők elleni Erőszak Ellen (NANE) által kifejlesztett „segély-jelző rendszer” -es projekttel vett részt.

Olvasva rendszeresen az EUCPN hírlevelét, számos hasznos információt nyerhetünk belőle, ám a dinamikusabb, főként a helyi szintekre kínált helyi bűnmegelőzési stratégiák kifejlesztéséhez, segítéséhez nem ismert, s nem érzékelhető az EUCPN részéről felvállalt, érdemi, tevőleges segítsége. Mindez annak ellenére, hogy Magyarország részéről még kutatói vonalon is van *kapcsolattartó pont és tagok*, jeles nemzeti kutatókkal együtt is.²⁰

Ugyanakkor megállapítható, hogy a magyarországi EUCPN versenyekhez a nemzeti projekt kiválasztás jelenlegi rendszere kiszámíthatatlan, átláthatatlan, tervezhetetlen, és igen szűk információs láncban terjed. Ennek oka a szükséges törvény, rendszer, szabályozás, díjazási rendszer, nemzeti projekt kiválasztásának rendszerhiányában keresendő, amely egyben a jövőbeni cselekvési irányokat is meghatározza.

V. Közösségi rendészet Magyarország jelenében

A közösségi rendészet gyakorlati szélesebb körű elterjedését segíti a Magyarországon 2013-ig futó Svájci alap által támogatott modellkísérlet²¹, s az abban lévő közösségi rendészeti modell kimunkálását lehetővé tevő kínálat.²² A Svájci Alapból a Belügyminisztérium által kezdtet pilotprojekt²³ mellett, Magyarországon 2013-ban az új Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiában az egyik beavatkozási területen megjelent a közösségi rendészet, megjelölve a cselekvés irányait, teendőit, határidejét, és közreműködő szerveit.²⁴

Az új Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia a Kormányzati Stratégia irányításról szóló 38/2012. (III.12.).sz. Kormányrendelet előírásai alapján készült.²⁵ A 2010-ben meghirdetett Nemzeti Együttműködés Rendszere - NER - megfogalmazza a Mindennapok biztonsága fejezetben a kívánt irányokat.²⁶ E gondolatok megjelennek a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiában a rendőrség közösségi rendészeti modellváltásának terveiben, bár figyelmen kívül hagyva az időközben elkészült tudományos eredményeket. Így a rendőrség és civil szervezetek együttműködése BTT különdíjas pályaműben a civil szervek és környezetére vonatkozó SWOT elemzést, amely alapvetően befolyásolhatja a közösségi rendészeti modellváltás sikerét, lakossági elfogadtatását, s hogy a rendőrség valóban képes legyen eredményesebb

²⁰ <http://www.eucpn.org/contact/nations.asp?country=11> – EUCPN-nél magyarországi kapcsolattartó pont

²¹ http://www.nfu.hu/svajci_hozzajarulas - A Svájci alapról a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség oldalán 2013. október 12.

²² http://www.nfu.hu/9_prioritasi_terulet - Svájci alap 9 prioritási területe

²³ http://www.nfu.hu/jogszabalyi_hatter - A Svájci alap jogszabályi környezete

²⁴ <http://www.bunmegelozes.hu/> - 2013. új Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia letölthetősége

²⁵ <http://net.jogtar.hu/jr/gen/getdoc.cgi?docid=A1200038.KOR> - Kormányzati Stratégia irányításról szóló 38/2012. (III.12.).sz. Kormányrendelet

²⁶ <http://www.kormany.hu/download/c/27/10000/a%20nemzeti%20egy%C3%BCttm%C5%B1k%C3%B6d%C3%A9s%20programja.pdf> – Nemzeti Együttműködés Nyilatkozata, elvezetett a Nemzeti Együttműködés Rendszeréhez (NER) forráshely - 2013-10-12

tevékenységet végezni, valódi partnerséget kínáljon a civil szervezeteknek, a lakosság bizalmát élvezve. Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy sem a NER, sem az új Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia nem foglalkozik az Európa Tanács által a tagországoknak – így Magyarországnak is ajánlott – 216/2007.sz. Rec.Community Policing címet viselő²⁷ dokumentummal, amely a polgáraink biztonsága vonatkozásában fogalmazza meg a javasolt teendőket. Jelenlegi helyzetben összegezhető, hogy bár történtek már lépések az ET 216/2007. COP ajánlás mentén, ám hiányzik az a magyarországi szervezet, amely konkrétan foglalkozna az átültetés folyamatával, nyomon követésével, értékelésével, monitorozásával, az ET felé történő visszajelzésekkel, és a megtörtént jó példák közzététele érdekében az illetékes helyre történő, igény szerinti értékelő jelentések visszajelzésével. A modern kor kihívásainak megfelelően a közösségi rendőri képzés az USA-ban már web alapú képzéssel történik.²⁸

VI. Közösségi rendészet magyarországi jó gyakorlatairól:

A témakörben a jó példák gyűjtése, közzététele a korábbi Társadalmi Bűnmegelőzés Nemzeti Stratégiája honlapján történt, amely napjainkra az új Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia honlapjaként érhető el. Példaként említhető, hogy Debrecenben sok évvel ezelőtt létrehoztak egy közösségi rendőrségi irodát, s ezt több város is tervezte, az akkori cselekvési irányokhoz igazodva, körzeti megbízottakat az önkormányzati épületbe költöztetve. Rövid idő elteltével, anyagi források hiánya miatt a lakossági fogadó irodák fenntarthatatlansága miatt a körzeti megbízottak visszaköltöztetése történt a helyi rendőrkapitányságokra, a kezdeti lépések visszafejlődtek. Hiányzott a magyarországi koncepció, stratégia, szereplők-szabályok koherenciája, s legfőként a források fedezete, a fenntarthatóságot biztosító stabil politikai akarat. A bátor rendőri vezetők eseti kísérletei elszigeteltek maradtak, a közösségi rendészeti modell csírájában megrekedt, jelenleg továbbfejlesztésre vár.

Az Európai felmérések szerint, főként a városokban fordulnak elő a lakosságban félelmet keltő bűncselekmények, jogsértések. A napokban olvashattuk a „bűnös városok” listáját²⁹ a hozzá fűzött gondolatokkal együtt:

"Nem függ össze a rendőrségi-ügyészségi bűnügyi statisztika a közbiztonsággal, mert az adatok csak azt mutatják, hogy a terület ügyforgalma mekkora volt egy adott évben, mennyi esetben jártak el. Ez azonban nem azonos az elkövetett bűncselekmények számával – mondta a hvg.hu-nak Kó József szociológus, közgazdász, az Országos Kriminológiai Intézet (OKRI) Bűnözéskutatási és Elemzési Tudományos Osztályának munkatársa. Nyugat-Európában a bűnügyi adatokat ezért összevetik a lakosság körében elvégzett ügynevezett viktimológiai

²⁷ Európa Tanács 216/2007.Rec. – Community Policing (közösségi rendészet) ajánlás a tagországok kormányainak

<https://wed.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1123875&Site=Congress&BackColorInternet=e0cee1&BackColorIntranet=e0cee1&BackColorLogged=FFC679>

²⁸ <http://www.cops.usdoj.gov/>

²⁹ http://hvg.hu/itthon/20130928_statisztika_bunos_varosok_rendorseg#utm_source=hvg_top&utm_medium=em ail&utm_campaign=newsletter2013_09_28&utm_content=top2&type-id=HvgTopHvg&user-id=F54F2B36

felméréssel. Magyarországon ilyen jellegű vizsgálat eddig egy volt, az OKRI készítette el 2003-ban."

Meglátásom szerint itt az ideje - az OKRI által 2003-ban készített, néhány fővárosi kerület vonatkozásában elvégzett kutatást felváltva az időközben több EU tagország által elkészült "Helyi biztonsági auditok" elkészítése, amelyről az OCBBM Facebook közösségi oldalon³⁰ is olvashatjuk az Európai tagországokban, a bűnmegelőzéssel foglalkozó összes érintett számára ajánlott témafelmérések szempontrendszerét. A Kézikönyv elkészítésében Magyarország nemzeti delegáltja is részt vett, mint az EUCPN nemzeti kapcsolattartója.

VII. Korszakváltás a szolgáltató rendőrség kialakításáért, a közmegelegedésért, a lakosság életminősége és elégedettsége érdekében!³¹:

Amire szükség lenne: *„Kezet nyújtani a polgároknak és bevinni őket a biztonsági irányításba és stratégiai közösségi tervezésbe."*

A városi biztonság megerősítése valamennyi nemzeti kormányt arra sarkallja, hogy támogassa az integrált városi rendőrségeket, vegyen részt a bűnözés és bizonytalanság érzés felvetette problémák megoldására tett közös erőfeszítésekben akár jogalkalmazás, és megelőzés segítségével, akár a társadalmi beilleszkedés javítására irányuló intézkedésekkel. Ez együtt jár a rendőrség és a jogrendszer megreformálásának igényével, valamint a közösségek mozgósításával.

A rendőri erők nem gyakorolhatják egyedül a társadalmi ellenőrzést. Szükségük van a közösségi csoportok és társulások együttműködésére a környezet problémáinak megelőzésére és megoldására. De a közös irányítási stratégiák igénylik a centralizált irányítást, aminek kapcsán el kell végezni a rend fogalmának, az igazságszolgáltatás működésének és a rendőri adminisztráció szerepének újra gondolását.

A civil szféra a maga eszközeivel a rendészeti tevékenység katalizátoraként működhet a közösségekben. Ez olyan gondolkodásmód, eljárás, módszer, társadalmi tökeforrás, életminőség javító tényező, amelyet ki lehet és ki kell használni. A folyamatokban és rendszerekben való gondolkodás ellensúlyozza a következmények figyelembevételét mellőző ötletezéseket. Az együttműködés formalitása és strukturátlansága helyett az érdekmotivációra épülő, koordinált, a környezethez illesztett, hosszútávra kiható, a következményekkel számoló megoldásokon van a hangsúly. A biztonság, a rend, az értékteremtő feltételek, az egyéni és a közösségi, a társadalmi boldogulás iránti igény olyan közös és mással nem helyettesíthető értéket képvisel, amely átfogó és tudatos összefogást, konstruktív, mérhető megoldásokat kíván.

VIII, Az Európai Rendőrfőnökök Kezdeményezése és európai jó példák gyűjteménye:

³⁰ <https://www.facebook.com/notes/márta-hargitai/helyi-biztonsági-audit-kézikönyve/270459052982810>

Helyi biztonsági audit – helyi biztonsági felmérések szempontrendszere

³¹ <https://www.facebook.com/notes/orsz%C3%A1gos-civil-biztons%C3%A1gi-%C3%A9s-b%C5%B1nmegele%C5%91z%C3%A9si-m%C5%B1hely/korszakv%C3%A1lt%C3%A1s-a-szolg%C3%A1ltat%C3%B3-rend%C5%91rs%C3%A9g-kialak%C3%ADt%C3%A1s%C3%A1%C3%A9rt-a-k%C3%B6zmegele%C3%A9ged%C3%A9s%C3%A9rt-a-lakos/649537868408457> - amire szükség lenne

Az egyes országok sajátosságaik szerint kialakították saját jogszabályi környezetüket és modelljüket, így kerültek be a Közösségi rendészet címet viselő jó példák gyűjteményébe, amelyet az Európai Rendőrfőnökök Kezdeményezésére több évvel ezelőtt egy terjedelmes, 125. oldalas kézikönyvben megjelent tanulmány tartalmaz. A sok jó példa között kiemelkedően említhető az angolok, finnek, írek modellje. Az angolokét a problémamegoldónak, a finnekét pedig a stratégia orientáltnak nevezett modellnek nevezik. Csupán érdekességként említendő meg, hogy a finnek olyan modellt alkalmaztak egy nemzeti belső biztonsági stratégia részeként, amely koherens az Európai Unió belső biztonsági törekvéseivel. A közösségi rendészeti stratégiájuk alapfilozófiája, hogy ami biztonsági probléma egyszer előfordult, az többé ne ismétlődhessen meg! A program nyomán a lakossági elégedettség néhány év alatt a 91%-osra nőtt, s ez, valljuk be, irigyelt példa lehet Magyarország számára is, ismerve évek óta a lakossági elégedetlenségeket. 2009-ben egy maroknyi személy megelégtelt a Magyarországon zajló, a helyi közösségi biztonsági deficiteket, és kézbe vette a közösségi konfliktusok megoldásának egyik, Európa szerte alkalmazott, az EUCPN által is szorgalmazott, közösségi rendészet szorgalmazását. Országunkban a Rendészeti Megelőzési Társaság – akkor még kiemelten közhasznú civil szervezet, (REMET), és a mellette megalakult Országos Civil Biztonsági és Bünmegelőzési Műhely, (OCBBM) szakmai műhely szorgalmazta a közösségre orientált rendészeti modellt, elkészítve a „Biztonság partnerségben – partnerségi biztonság” című brosrát, amely megfogalmazta a közösségi biztonság érdekében a magyarországi közösségi rendészet lehetséges módszerét. A kiadvánnyal az EU soros elnökség idején tervezett a civil szervezet előállni egy nemzetközi konferenciával egybekötve, ám ez, objektív okok folytán elmaradt. A brosrúra terjesztése térítésmentesen folyt, az OCBBM aktivisták részéről, a közzétett felhívás alapján³².

IX. Befejezés

Nem kívánok belügyi államtitkári széket, s nem tekintem magam a közösségi rendészet mindentudójának sem. Nem nálam van a bölcsék köve. Egy, a közösségi rendészet irányába elkötelezett kutató vagyok, aki hisz a közösségi rendészet erejében, várható kedvező hatásában.

Rendőri munkámat sok évvel ezelőtt azzal a szándékkal kezdtem, hogy segítsek az embereknek. A rendszer ezt nem tette lehetővé, bár munkaterületeimen segítettem, és sok köszönetet kaptam munkámért a polgároktól és munkatársaimtól egyaránt. Napjainkban nyugdíjasként kutató és generátor vagyok egy olyan ügy érdekében, amelyben hiszek, mert polgáraink biztonsága, lakóhelyünk biztonsága alapvető jog kell, hogy legyen!

Sok éves kutatásaimból – látom, hogy a közösségi rendészet valódi meghonosodása, és a nemzetközi szakpolitikai anyagokban megfogalmazottak alkalmazása elvezet a lakossági életminőséget kedvezőbb irányú állapotához, amelyben a rendőrség a lakossági bizalmat élvezheti. A közösségi igényekre alapuló rendőrségi modellváltás, kéznyújtás és partnerség a közösségi típusú rendőrség létével, őket megbecsültté teszi, hozzájárulva a mindenkori

³² http://www.remet.hu/cms/index.php?option=com_content&task=view&id=70&Itemid=1 – REMET-OCBBM felhívása 2009-ben,

kormányzat, és a döntéshozatali székekben ülők megbecsültebb megítélésével együtt. A modellváltás a lakossági életminőség javulását hozza, s ez a legfőbb értékű hozadéka! Korszakváltás a szolgáltató rendőrség kialakításáért, a közmegelegedésért, a lakosság életminősége és elégedettsége érdekében³³! Az úton elindultunk, a további sikeres modellért munkálkodás közös felelősségünk!

Hargitai Márta nyugdíjas rendőr alezredes
elkötelezett közösségi rendészeti kutató

Az Országos Civil Biztonsági és Bűnmegelőzési Műhely alapító tagja
(OCBBM Facebook közösségi médiafelületen az OCBBM lap szerkesztője³⁴)

A Rendészetelméleti Kutatóműhely³⁵ alapító tagja

Iwiw – közösségi média felületen „Szövetség a lakóhelyi biztonságért” informális klub tulajdonosa, szerkesztője.

³³ <https://www.facebook.com/notes/orsz%C3%A1gos-civil-biztons%C3%A1gi-%C3%A9s-b%C5%B1nmegele%C5%91z%C3%A9si-m%C5%B1hely/korszakv%C3%A1lt%C3%A1s-szolg%C3%A1ltat%C3%B3-rend%C5%91rs%C3%A9g-kialak%C3%ADt%C3%A1s%C3%A1rt-a-k%C3%B6zmegele%C3%A9ged%C3%A9s%C3%A9rt-a-lakos/649537868408457> - Korszakváltás a szolgáltató rendőrség kialakításáért, a lakosság életminősége és elégedettsége érdekében Facebook lap jegyzetben.

³⁴ <https://www.facebook.com/pages/Orsz%C3%A1gos-Civil-Biztons%C3%A1gi-%C3%A9s-B%C5%B1nmegele%C5%91z%C3%A9si-M%C5%B1hely/163664626995786?v=wall&ref=pfdem> – OCBBM a Facebook közösségi médiafelületen

³⁵ <http://www.rendeszetelmelet.hu/> - NKE Rendészetelméleti Kutatóműhely honlapja 2013. október 12.